

Cultures

TEATRE | MÚSICA | LLETRES | DANSA | TENDÈNCIES | TRADICIONS | CINE | TELEVISIÓ

L'HORROR ■ Innombrables capítols en camps de concentració i detencions a manresans entre el 1939 i el 1976 quedaran recollits en una pàgina web que presenta els casos per mitjà d'entrevistes a testimonis directes que van patir les conseqüències del franquisme. Una mostra del contingut de la web, promoguda per l'Associació Memòria i Història de Manresa, es projectarà dilluns a la Plana de l'Om en una sessió d'una hora

Una web dóna veu a quaranta-un testimonis manresans que van viure la repressió franquista

► El recull d'experiències inclou 23 casos explicats en primera persona i 18 més de narrats per familiars de les víctimes

ALOMA VILAMALA | MANRESA

■ Amb el títol *La repressió franquista a Manresa en la veu de les víctimes*, una nova web que entra en funcionament dilluns oferirà en format de vídeo el testimoni de 41 persones: 23 van viure les presons, camps de concentració i tortures en la seva pròpia pell; les altres 18 expliquen les experiències dels seus familiars empresonats. La pàgina web www.memoria.cat/presos, es presentarà públicament dilluns, a les 8 del vespre, a la Plana de l'Om i forma part del projecte sobre memòria històrica *memoria.cat*.

Els responsables de la iniciativa són Joaquim Aloy, Jordi Basiana i Pere Gasol, de l'Associació Memòria i Història de Manresa, i Txell Casas, Jorge Caballero i Rayner Buitrago en la part de gravació i edició dels vídeos. Ells han fet possible la recopilació del material, que en total consisteix en més de 12 hores de gravació. Totes les entrevistes es podran veure íntegrament a la web. A més a més, hi haurà disponibles dos vídeos que recullen un resum de tots aquests testimonis: un sobre els presoners de guerra, que dura 40 minuts, i el segon sobre els familiars dels empresonats, que en dura 20. Tots dos es projectaran a la presentació de la pàgina web. «No hem fet un documental», explica Joaquim Aloy, «sinó que és un recull de talls. Hi ha històries molt dures, moments molt sentits pels protagonistes. El fet que els testimonis siguin tan directes, que ho hagin viscut d'una manera tan propera, ajuda a transmetre l'horror que es va viure en aquells camps. De les persones que van col·laborar amb nosaltres, tres ja són mortes, i és per això que el seu testimoni és tan importat».

Les gravacions han estat realitzades al llarg del 2008 i el 2009. La majoria dels testimonis van ser retinguts pels volts del 1939, però també hi ha una gran part de les entrevistes que parlen dels darrers anys de franquisme, del 1975, de les famoses detencions del PSUC i de CC.OO. del mes d'octubre d'aquell any, de les quals es descriuen les tortures físiques i psi-

ELS PROTAGONISTES

MEMÒRIA I HISTÒRIA ASSOCIACIÓ

■ Joaquim Aloy, Jordi Basiana i Pere Gasol, de l'Associació Memòria i Història de Manresa, impulsora de www.memoria.cat, han estat els ideòlegs d'aquest nou projecte. En la part tècnica, han disposat de la gravació i edició de vídeos de Txell Casas, Jorge Caballero i Rayner Buitrago. Aloy va ser reconegut el 2007 amb el Premi Bages de Cultura. En total, l'associació ja ha dut a terme 13 webs, documentals i exposicions. «És molt necessari», deia Aloy, «i també és un reconeixement».

cològiques que van patir els detinguts. «Voliem mostrar que la repressió va ocórrer no només després de la guerra civil», deia Aloy.

Els vídeos són colpidors. «Es mostra com es tractava les persones com a esclaus, ells mateixos parlen de la falta d'higiene, de menjar, de la prohibició de parlar català, de les tortures, de la mort dels companys... Com vivien pensant que podien morir en qualsevol moment. La web representa totes les persones que van passar per situacions similars i alhora vol ser-ne un reconeixement. No van tenir joventut, els van destrossar la vida».

Totes les entrevistes han estat subtítolades en castellà, ja que el projecte va rebre el suport del ministeri de la Presidència. Els seus impulsors esperen que la web tingui ressò «i que la gent s'interessi pel tema». A la web es poden trobar documents que fan referència a les històries personals de cadascun dels entrevistats, i es pot consultar una cronologia sobre el període històric 1939-1975, que disposa d'una relació de fets en àmbit espanyol, català i manresà. Es completa amb una bibliografia i un recull d'enllaços.

ALGUNOS DELS TESTIMONIS QUE ES PODRAN TROBAR A LA WEB

ANTONI MOLINA

► «Jo vaig estar 10 anys fora de casa. A mi l'exèrcit i el govern d'Espanya m'han tingut 10 anys esclavitzat», diu Antonio Molina, amb la veu trencada. Molina va ser condemnat a pena de mort acusat de matar un home que, en realitat, era viu. El seu pare va trobar l'home que suposadament el seu fill havia assassinat, va fer una acta notarial que demostrés que vivia i la va anar a portar ell mateix fins a Bilbao per por que el document es perdés.

ANTONI QUINTANA

► L'entrevista a Antoni Quintana és l'única que no s'ha realitzat entre els anys 2008 i 2009, sinó que s'han tornat a utilitzar les respostes que havia donat en una entrevista per a un projecte anterior. Quintana va morir el 26 de desembre del 2007. Explica les seves vivències al camp de concentració d'Horta. «Hi havia homes que quan els cridaven pel nom se n'anaven contents, no sabien que els anaven a afusellar», explicava.

JOSEP ROCA COMELLAS

► Josep va estar pres del gener a l'abril del 1939 a l'hospital militar de Lleida, al de Saragossa, al de Deusto, al de Santander, a Vitoria i a Burgos. A l'entrevista explica que un noi li cantava una cançó: «Catalán que insultas la bandera que yo he jurado defender. ¿Cuántos tiros has pegado contra ella y no has podido vencer? Catalán cruel y renegado, pagarás los daños que has causado. Nuestros soldados lograrán que en España no haya ni un catalán».

PERE SOBRERROCA

► Sobrerroca explica com un dia un sergent els va fer cavar un forat amb un pic i la pala. «Nosaltres ens preguntàvem, 'però què volen fotre?', i després ho vam saber. Allò era el calabós. Nosaltres, de conya, en dèiem el metro. Els hi portaven per haver criticat el menjar o per haver parlat en català. El metro era sempre ple». Sobrerroca es fa creus del que va passar. «Com pot ser que sobrevisquéssim? Perquè mira que vam passar-ne de tots colors. I sí, vam sobreviure».

JOSEP RAMON MORA

► El documental també inclou testimonis del final del franquisme. Un d'ells és l'actual director general de Protecció Civil de la Generalitat, Josep Ramon Mora, que va estar tancat de l'11 al 17 d'octubre per haver participat, amb altres companys, en la redacció d'un full volant amb motiu dels darrers afusellaments del franquisme, el 27 de setembre del 75. «Encara tinc un cert sentiment de justícia insatisfeta», confessa Mora.

JOAN SALA

► Sala va ser torturat en diverses ocasions els anys 1975 i 1976. Aquest darrer any va participar en la gran manifestació que es va fer a la plaça d'Urquinaona, on va ser detingut amb trenta persones més. Al final de la seva tortura, explica, «va aparèixer el governador civil de Barcelona, Sánchez Terán (que després seria demòcrata de tota la vida), i en lloc de donar-me la mà a mi l'hi va donar al torturador».

